

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Deputații Sașilor.

Sibiu, 29 Martie n.

În zilele trecute și-a făcut cursul obicinuit prin toate ziarele maghiare un comunicat al deputaților sași din dieta țării, în care se spunea, că și ei sunt contrari ai proiectului de lege al contelui Apponyi, referitor la salarizarea învățătorilor dela școalele comunale și confesionale, nici ei nu-l vor vota, și unul dintre ei (numai unul!) va și motiva că de ce, dar pentru aceea ei rămân și mai departe credincioși coaliției care a plăsmuit și care va vota acest proiect de lege, nu părăsesc partidul din care fac parte, și la nici un caz nu vor face cauză comună cu deputații naționaliști, ales cu Românii.

Greutatea s'a pus pe declarația din urmă, pe asigurarea celor mari și tari, că deputații Sașilor din Ardeal nu vor merge mână în mână cu Românii din dietă, nici chiar în chestia aceasta, de interes vital pentru ambele aceste popoare ardeleni puse acum la grea cercare, nici în chestia care ne privește în aceeași măsură, fiindcă autonomia bisericii săsești e tocmai așa de rău amenințată în proiectul contelui Apponyi ca și autonomia bisericii noastre, și în contra școalei săsești se îndreaptă aceleași atacuri, cari se îndreaptă în contra școalei române!

Și totuși, domnii deputați sași nu vreau să facă cauză comună cu aceia, cari s'au pus în șirul prim ca să lupte în contra primejdiei care ne amenință pe toți, căutând să o delăture, ori dacă nu se poate, cel puțin să-i mai micșoreze puterea distrugătoare.

Prudenți și circumspecți cum sunt, deputații sași vor ști bine de ce fac așa, de ce nu merg cu deputații noștri, nici atunci când apa a ajuns și la grumazul lor, și noi socoteală dela ei nu cerem pentru aceasta, și nici sfat nu le dăm să-și schimbe atitudinea. Politica lor e a

lor, pentru ei o fac, și treaba lor e cum o fac. Ce ne privește pe noi e însă felul cum domnii deputați sași caută să facă *vârșute patriotice* și din această atitudine cam puțin politicoasă a lor, lăpădându-se de Românii cari în chestia aceasta poartă lupta în interesul vieții naționale a neamului lor tot așa ca și a neamului nostru.

Nu fie cu supărare, dar samănă prea mult a *fariseism* baterea în pept și buciurarea în lumea cu care Sașii nu vreau să-și strice legăturile accentuarea, că „noi nu facem cauză comună cu Românii deși ne doare și pe noi, ca pe Românii, aceeae voști să faceți cu noi, dar noi *nu suntem ca Românii, nu mergem cu ei*”.

Bine, dar ce fac Românii și ce vreau Românii? Strică, demolează, pun dinamită la temeliiile statului, care e și al lor, sunt tăciunari, sunt anarhiști? Oricine altul poate să o spună aceasta, numai deputații sași nu, pentru că ei bine ne cunosc, trebuie să ne cunoască, după ce împreună trăim și împreună muncim aici acasă. Ei știu foarte bine, că deputații noștri nu fac alta, decât aceea ce cer interesele celor de acasă, interesele alegătorilor lor: apără ce veacurile trecute, mult mai furtunoase decât zilele noastre, au conservat pe seama poporului român, tot așa ca și pe seama poporului saș, *biserica și școala*.

A nu face cauză comună cu ei este a respinge mâna ce ți-se întinde atunci când e să te ineci, ori a lua la goană pe cel ce vine să stângă focul când ți-se aprinde casa. Va fi politică și aceasta, dar prea e — săsească. Firește, dacă le-ar succede cumva naționaliștilor din dietă să delăture primejdia care amenință toate naționalitățile nemaghiare din patrie, prin urmare și pe Sași, ori poate mai tare pe Sași, domnii deputați prudenți și circumspecți vor fi sigur cei dintâi cari își vor freca mâinile cu satisfacție, plini de bucurie, că li-au scăpat iarăși cei de acasă de un mare

râu, dar umărul nu vreau să-l pună, ca să fie delăturat mai cu înlesnire răul!..

Aproabă cei de acasă ai lor această atitudine?!

Noi, cum am spus, socoteală nu le cerem, și nici n'avem dreptul să le cerem, pentru aceea ce fac; dar trebuie să ne ridicăm cuvântul în contra oricărei *alusii*, fie oricât de nevinovate, din care s'ar putea deduce, că Sașii pentru aceea nu se pot alătura la luptătorii noștri din parlament, nici în chestia aceasta, pentru că deputații noștri ar face politică contrară statului, păgubitoare intereselor patriei, ori vătămătoare pentru celelalte popoare conlocuitoare, pentru că aceasta nu e adevărat. Deputații noștri apără interesele generale ale patriei poate mult mai bine decât mulți alți patrioți patentati, și apără poporul român, tot așa cum apără și pe Sași, ca popor. Mai bine chiar decât înșiși deputații Sașilor!

Alegerea dela Lugoj, efectuită Mercuri, în 27 Martie, s'a terminat cu învingerea partidului național român. A fost ales de nou deputat dietă domnul protopresbiter al Lugojului, Dr. George Popoviciu, cu o majoritate de 195 voturi. Rușinea dela Bocșa a fost deci stearsă, prin ținuta bărbătească a alegătorilor din cercul Lugojului. Trăiască!

Moștenitoriul nostru de tron la Berlin. Despre vizita moștenitoriului nostru de tron, făcută la Berlin Impăratului Wilhelm, primește ziarul „Le Journal” dela Paris senzațională, și după el foarte autentică informație, că ea a stat în strânsă legătură cu apropiata abdicare de domnie a Majestății Sale Impăratului și Regelui Francisc Iosif I. Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitoriul de tron, avea misiunea să comunice acest plan Impăratului Wilhelm și să-l întrebe dacă-l aprobă?

Din protopresbiterate.

Sinod protopresbiterial în tractul Murăș-Oșorheului.

Gernesig, 17 Martie n.

Sinodul protopresbiterial al tractului Murăș-Oșorheiu s'a ținut în 27 Februarie st. v. în Murăș-Oșorheiu. Sinodului i-a premers serviciul divin împreună cu chemarea sf. Duh. După terminarea actelor religioase membrii se întrunesc în cancelaria protopresbiterială — localul destinat pentru ședința sinodului, unde prin o vorbire acomodată protopresbiterul tractului, Stefan Rusu, deschide sinodul.

Să constată numărul membrilor, aflându-se, că prezenți sunt 16, absentează 7 mireni și un preot, Nicolae Motora din Murăș-Sângeorgiu. Dintre membrii absenți și-a scuzat absența Ioan Huruban, iar ceilalți pe baza concluzului VIII. al sinod. ppresb. din 1897 sunt îndatorați a solvi pedeapsa în favorul fondului ppresc.: preoții câte 4 cor., mireni câte 2 cor. de persoană.

Se constituie sinodul sub presiul protopresbiterului, alegându-se notar par. Al. Oltean, iar bărbați de încredere preoții Vasile Iodor și Ioan Bărsan.

Notariul cetește rezoluțiunea consistorială din 2 Iunie 1906 nrul 5056 epit., prin care s'a aprobat concluzul XIII. al sinod. ppresc din 1906, în sensul căruia sunt obligați toți preoții cari vor veni în tract a solvi la fondul protopopesc o sumă anumită și anume cei cu 8 clase 200 cor., iar cei cu mai puțină calificare câte 100 coroane.

Se cetește rezoluțiunea consistorială nrul 5059 plen., prin care nu s'a incuviințat concluzul XV. al sinod. protopopesc din 1906, referitor la votarea de diurne pentru preoți și mireni cu ocaziunea alegerilor de deputați sinodali și congresuali. Sinodul a luat la cunoștință această rezoluțiune consist.

Se dă citire raportului general despre mersul afacerilor tractuale și despre activitatea protopresbiterului în decursul anului 1906.

Din acest raport, care e o icoană delă a istoriei tractului nostru din an estrag următoarele:

a.) Afacerile bisericesti, școlare și pitropești în anul 1906 în general au fost normale.

b.) La afacerile bisericesti se constată, că treceri religioase dela noi la altă confesiune au fost 4, iar la noi dela altă confesiune numai 2 cazuri. Edificiile bisericesti se află încă tot într'o stare destul de deplorabilă, fiind cele mai multe necorăspunzătoare, însă spre bucurie să

FOIȘOARĂ.

Lămurirea chemării

preoției noastre.

De

Constantin Dimian
licențiat în teologie.

(Fine).

Ca să ne încredințăm, că suntem în deplin acord asupra punctului final, deci asupra realizării aceluiași sfinte și nobile scopuri, dorite deopotrivă de toți și pentru ca să se vadă lămurit, că la toți cei chemați a conduce destinele neamului nostru le zace la inimă același dor de înaintare culturală a păstoritului popor și ca să lămurim în fine adevărata chemare a preoției noastre, mă refer la ultima broșură a I. P. S. D. Ioan Meșianu, Arhiepiscopul și Metropolitul nostru drept credincios.

Sunt părți în aceasta broșură, izvoare dintr'o nefermă dragoste și grije arhipăstorească. Sunt probe vii ce lămuresc precis și satisfăcător chemarea preoției noastre, asupra căreia s'au deslănțuit cunoscutele discuțiuni anticipate.

Căci în amintita pastorală cetim la pag. 5. „Chemarea preoților este, nu numai a săvârși sfintele taine, dar și a în-

văța, a lumina și cultiva poporul și a-l conduce la destinațiunea menită de Dumnezeu, la binele vremelnic și la fericirea cea vecinică.

O chemare înaltă și sublimă, căci ce poate fi mai sublim decât a fi inger păzitor și conducător al poporului dela naștere până la moarte, la bine și fericire”.

Aceasta este adevărata chemare a preoției noastre dorită de toți, dimpreună cu dl Goga.

Dar pastorală trchierască completează și desăvârșește această chemare. I. P. S. Sa recomandă cu toată căldura preoților să aprofundeze adâncile învățături teologice, căci: „așa pretinde spiritual timpului, în asemenea vremuri grele numai prin lumină și cultură religioasă morală vom putea conserva și poporul și tot numai așa îl vom ține și în strânsă legătură cu noi și cu biserica” (pag. 9). „... cetiți opuri teologice din care vă veți lumina și învăța cum să conduceți tot mai bine treburile bisericesti, cum să atrageți tot mai mult pe popor la biserică, cum să mângâiați pe cei bolnavi și dosădiți, cum să țineți poporul, în și afară de biserică, vorbiri acomodate lipselor lui sufletești și trupesti, cum să îndemnați poporul la bună creștere a filor lui” (pag. 8). „Numai cel ce va îndeplini acestea se va considera de adevărat preot al lui Dumnezeu și de părinte al poporului și numai acela va

merita plata și recunoștința lui Dumnezeu și a poporului; iar cel ce n'ar îndeplini acestea își va atrage osândă dela Dumnezeu și dela popor” (pag. 10).

Intrucât nu corăzspunde această chemare preoțească — mă întreb acum — chiar și cu cele mai pretențioase dorințe?.

Nu poate deci să ne mulțamească simplitatea patriarhală a bunului păstor sufletesc de odinioară, ori cât de tare am fi îndrăgostiți de el. Nu, căci rostul lumii azi e altul. Lăsăm să vorbească și glasul autorizat în aceasta materie al P. C. Sale, Protosincelului R. Ciorogariu: „Totul tinde spre perfecție, pentru că după dogmele bisericești, aceasta este misiunea omului aici pe pământ. Și Mântuitorul Iisus zice: „Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru din ceruri desăvârșit este.” Fie care clasă de oameni lucrează pentru perfecționarea științei sale speciale, pentru a fi mai de folos misiunii sale. Numai clerul — chemat, după misiunea lui, de a fi *înainte-mergător în procesul de desăvârșire* să rămână staționar? Să pună lumina sub obroc? Cultura teologică a clericului o socotesc o chestiune capitală, căci numai din înălțimea ei poate fi preotul în poziție dominantă față de curentele intelectuale; și numai ea nobilizează desinteresat sentimentele sociale, numai ea este izvorul pozitiv al idealismului. Mai ales într'o țară ca

a noastră, grămădită de atâtea confesiuni, cum și-ar putea păstra preotul român ortodoxia sa, și idealurile ei, dacă nu ar cultiva-o?

Oare n'ar fi copleșit de o cultură străină, care este o negațiune a educației, ce se dă preoției în seminariile noastre ortodoxe românești, din cari la noi a răsărit tipul preoțesc idealizat de poetul Goga?

Iată pentru ce este nevoie de cultură teologică, pentru ce trebuie să se cultive știința teologică în cercuri cât mai largi”.

În chipul acesta putem constată cu bucurie, că discuțiile și polemicile cât timp păstrează tonul cuviincios și conciliant, — nu sunt numai prilej de vorbă goală, ci un bun mijloc de a lămurii o chestiune. Și, în cazul de față lămuresc — deși nu definitiv — chemarea preoției noastre de azi. Concluziunile fiecărei tabere, unanim glăsuiesc, că această chemare sfântă și nobilă trebuie pusă exclusiv în serviciul luminării neamului nostru și că ea nu poate fi întemeiată numai pe moliftelnic, ci pe o adâncă cultură teologică, bazată pe dogmele și canoanele bisericesti.

Dar nu numai atât. Discuțiunile și polemicile de cari vorbim au ocazionat frumosul cuvânt de înțelegere și lămurire al chemării preoțești, semnat de Dr. N. Bălan în „Revista Teologică”, Nr. 3, care ar trebui să mulțamească pe toți, căci în adevăr nu e numai prilej de vorbă goală. E totodată și

*) „Biserica și școala” Nr. 10.

aminteste, că la indemnul protopresb. a început în anul din urmă să se saneze acest rău în comunele Murăș-Cristur, Murăș-Sângiorgiu, Coronea, Sânbenedic și Sânger, unde s'au format fonduri din repartitiți, s'au cerut ajutoare dela P. Venerabilul Consistor pentru a se zidi nouă sionuri, cari sunt chemate să asigure dăinuirea pe veacuri a oropsitului și mult dușmănitului nostru neam românesc în aceste ținuturi locuite în cea mai mare parte de alte neamuri.

Să cetesc rațiociniile protopresb. pro 1906 și se aproabă. Să statorește bugetul pe anul 1907 cu 2552 oor. 69 filieri intrate și 2552 cor. și 69 filieri țește. S'a compus consemnarea despre clasificarea parohiilor, 5 parohii s'au pus cl. I., 7 parohii cl. II. și 8 parohii cl. III.

Sinodul protopopesc împotriva proiectului contelui Apponyi, care atât de grav atinge cele mai scumpe instituțiuni ale neamului nostru: biserica și școala, la propunerea prezidentului a luat următorul conclud:

„Sinodul protopresbiterial din tractul Murăș-Oșorheiu, ale cărui școli sunt dintre cele mai periclitate și expuse atacurilor, protestează contra acelor gravamine din proiectul de lege, cari jignesc drepturile autonome ale bisericii noastre și aderează la hotărârile luate din partea consistorului nostru metropolitan, exprimându-și cea mai profundă mulțumită și recunoștință și cea mai caldă dragoste și alipire față de Ex. Sa I. P. S. domn arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu și față de Preasfințitul domniepisc. N. Popea și I. I. Papp, cari văzând periclitată existența școlilor noastre confesionale, fără a lua în considerare vârsta înaintată și timpul nefavorabil și greu de iarnă, au ațerșat și în persoană au prezentat memorandumul bisericii gr. or. române din Ungaria și Transilvania la domnul ministru de culte și instrucțiune publică, rugând pe înalții prelați, ca la caz când memorandumul prezentat guvernului și înaintat și parlamentului nu ar fi luat în considerare, atunci să intervină și la Maiestatea Sa, pentru schimbarea acelor dispozițiuni din proiectul de lege, cari sunt vătămătoare pentru autonomia bisericii noastre ortodoxe române.”

Preotul din Gernesig Pavel Suciu propune a se înființa o bibliotecă protopresbiterială, care are să fie izvorul cel viu și nesecat al culturii preoților noștri. Propunerea să primește și se alege o comisiune de 2 membri în persoanele preoților Pavel Suciu și Dumitru Moisin, cari la sinodul proxim să vină cu un plan bine chibzuit referitor la această chestiune, având a indica și isvoarele necesare pentru înființarea și susținerea bibliotecii.

Cu aceste obiecte e-hauriat fiind programul să încheie sinodul. Apoi urmează prânz comun dat din partea dlui protopresb. La masă ca și de altădată n'au fost instructivele toaste. Primul l-a ținut dl protopresbiter în onoarea capului nostru bisericesc, după aceea au urmat și altele, în onoarea protopresbiterului și a stimatei doamne protopopese, etc.

Pavel Suciu
preot.

Vorbirea deputatului Dr. Vaida, rostită în dieta țării Luni, 11 Martie n.

(Fine).

Sunt de părerea aceea, că dacă statul totuși înființează școli, să se înființeze școli separat pentru fiecare naționalitate în comunele acelea, unde sunt cel puțin 40 de copii nemaghiari obligați la școală. (Aprobări în centru). Se înțelege, aceste școli s'ar organiza pe bază națională, pe bază națională s'ar organiza și senatul școlar, și în general toată conducerea, pentru că numai așa s'ar putea asigura o pace binefăcătoare prin înlăturarea frecărilor vecinice. (Zgomot în partea stângă. Adevărat! Așa este! în centru.)

Prezidentul: Liniste!

Dr. Al. Vaida: Acum nu mă ocup în detalii cu chestia aceasta, fiindcă în cursul dezbaterii speciale voi avea și de altfel ocazie a reveni asupra ei. Deocamdată am voit să indic numai atât.

La § 16 corpul învățătoresc face următoarele observații: (Cetește) „În înțelesul acestui paragraf directorii școlilor sunt membrii eforiilor; dar reprezentarea învățătorilor, după cum a fost până aci, cade. Dacă influența învățătorilor asupra eforiilor se reduce, prin această reducere vor fi păgubite totdeauna cauzele școlare.”

Acest lucru, On. Camera, poate să fie de fapt foarte păgubitor. Chiar la eforii s'ar cădea, ca învățătorii să fie mai bine reprezentați, fiindcă, în chestiile de învățământ, după cum deja am arătat, învățătorii sunt factorul cel mai chemat; ei își știu mai bine treburile oficiului lor, ei au cea mai bună pregătire, pentru că în singuraticile cazuri să poată aduce cea mai cinstită, cea mai binevoitoare judecată și să ia cele mai potrivite demersuri.

Voci în centru: Adevărat! Așa e!

Dr. Al. Vaida: În punctul acesta, prin urmare, consimțesc cu învățătorii.

La § 18 învățătorii fac următoarea observație: (cetește)

„Din înșirarea cazurilor de incompatibilitate lipsește un punct, că acei, cari sunt înrudiți cu vreunul dintre învățători, să nu poată fi, nici ex officio, nici pe altă cale membri ai eforiei. Deasemenea trebuie exclusi și acei, cari stau în oarecare relație de afaceri cu școlile.”

On. Camera! Așa cred, că aceste vederi ale învățătorilor sunt pe deplin motivate. În sfârșit va trebui totuși să sfârșim cu sistemul nepotizmului și al nemoteniilor pe terenul învățământului, ca să se poată introduce odată stări mai regulate și în țara noastră.

(Cetește observațiile învățătorilor la § 18). Se poate și așa on. Camera, dar pentru aceasta se presupune cunoștința limbei maghiare. Vezi bine, textul de mai la vale al paragrafului e astfel stilizat, ca ministrul să poată face abstracție dela această condiție, ori să poată renunța la ea. Dar dacă și aceasta s'ar stiliza ca și celelalte, ar fi mare greșală, mare neajuns, pentru că ar da prilej la interpretări foarte diferite în cazuri concrete ale vieții practice. Pentru aceasta eu și paragraful acesta aș putea să-l primesc numai așa, dacă ar face pendent dela cunoștința scrierii și cetirii maghiare, ca să poată fi cineva, sau nu, membru al eforiei. Știm, că majoritatea locuitorilor nu știe ceti și serie unguște. Poate tot știu serie și ceti numai 51%. (Mișcare). Și Maghiarii sunt în statistica aceasta numai la al treilea loc. Chiar pentru aceea pretind, ca punctul acesta să fie eliminat.

mai de căpetenie a științei teologice, nu se poate realiza decât prin pătrunderea tot mai adânc a comoarei celei nesecate de învățături damnezeiești cuprinse în Biblie și în dogme.

Problema aceasta nu e nouă și preoțimea noastră, în special, a cunoscut-o în toate timpurile și dacă ea azi revine cu o bună parte de originalitate din nou în discuție, e că împrejurările de azi o pretind mai categoric ca ori când. Lămurirea ei se impune cât mai în grabă.

Și, ca să dovedesc și mai cu temei, că problema asta culturală și de luminare a preoțimei noastre a fost edificată și în timpurile anterioare de capii noștri bisericești, citez la întâmplare o parte din pastorală metropolitului Șaguna Nr. 33 din 1865: „Fiindcă binele omului atâră dela întrebuintarea cuviincioasă a timpului, căci timpul este lumină, iar lumina, adică sângiunța risipește întunerecul, va să zică lenea și păcatul, și ne face fii luminei, adică fii lui Dumnezeu: de aceea și Măntuitorul zice: „umblați până aveți lumină, ca întunerecul să nu vă cuprindă pe voi; până aveți lumină credeți în lumină, ca să fiți fii luminei. (Ion c. 12 v. 35, 36). Și, fiindcă preoții și învățătorii sunt mai de aproape chemați, ca bine să întrebuinteze tot timpul și fiecare ocaziune pentru luminarea lor, adică să fie luminați, ca apoi să fie vrednici a lăți lumină și luminarea

Căci doar, dacă ne vom închipui împrejurările concrete, cari sunt date, atunci se poate ivi situația, că cine din întâmplare știe serie și ceti, ori e Maghiar, ori nu e Maghiar, și mai știu, chiar dacă nu e potrivit pentru aceasta, va fi numit, care lucru va provoca resens în comună, pentru că în poporul țaran simțul de solidaritate este tot atât de dezvoltat, ca și în aristocrația cea mai înaltă, și elementele cele mai conservative, abstrăgând dela aristocrați, le aflăm tocmai în sânul poporului țaran.

Dacă vom ținea seamă de aceasta, atunci vom putea să punem în mijlocul poporului un învățător nu știu cât de ideal, dacă nu ne vom îngriji, ca membrii eforiilor să fie oameni corăspunzători, în ținuturile naționalităților, de pildă în ținutul românesc Români, dacă nu ne vom îngriji, ca acei cari dispun în chestiile acestor să fie fruntașii comunelor (Mișcare). Dacă nu facem legile așa, ca să fie pentru interesele poporului, ci le facem numai ca să fie legi, și pe urmă nu ne mai batem capul ce se va face cu ele, procedura aceasta ar fi foarte greșită. (Zgomot).

Mai sunt încă mulți paragrafi, despre cari vreau să vorbesc. Aci e de pildă paragraful 20, cu privire la care memorandumul face observația, că ar trebui enunțat, că toate posturile de învățători de stat să fie întregite numai prin concursuri. On. Camera! Vederea aceasta a învățătorilor este foarte, dar foarte corectă.

Vreau să fac încă o observare, dar mai înainte de a o face, mă voi ocupa cu §§ ii 20 și 22.

§. 20 zice: (Cetește paragraf 20).

Paragraful al 22 lea e următorul: Acolo unde comunele s'au comunitățile bisericești contribuie la înființarea s'au susținerea școlii în orice chip, s'au unde în urma hotărârii libere a susținătorilor de școală, ori în urma lipsei de mijloace a comunelor s'au comunităților bisericești, acestea se contopesc în școală de stat, ministrul cultelor e dator a se înțelege cu comunele, cu comunitățile bisericești și cu autoritățile bisericești superioare — iarăși condiționat — asupra confesiunii învățătorilor de stat și asupra participărilor în predarea studiului religiunii.

On. camera! În loc ca numirea să se întâmple pe baza unui concurs public, la locul acesta nu e spus curat, că ministrul instrucțiunii e dator, ca să numească numai aderenți de ai confesiunii respective. Să mă explic. Concursul public e de lipsă pentru a împiedeca protejările. Nu-i de lipsă să mă explic mai pe larg.

Acesta-i lucru evident și-l cunoaștem toți. De altă parte §. 22 recunoaște, aceeași dvoastră mai adineaori n'eti vrut să recunoașteți, că învățătorul trebuie să aparțină confesiunii respective, căci numai pe baza aceasta poate fi numit.

În înțelesul acestei dispoziții a paragrafulor cetiți, ministrul cultelor se înțelege cu autoritățile superioare, cu comunele, comunitățile bisericești, asupra confesiunii învățătorilor și asupra participărilor lor în predarea studiului religiunii. Aceasta e natural, fiindcă §. 22 trebuie să țină cont de legea din 1843 și de drepturile autonome ale bisericii greco-orientale. Dacă recunoașteți aceste, atunci se poate pretinde, ca proiectul de lege să precizeze fără nici o rezervă, că învățătorul trebuie să aparțină confesiunii la care aparțin cel puțin 83 de procente din școlari. (Aprobări în centru). Se pot întâmpla multe încurcături, din cauza aceasta. Eu nu apreciez lucrurile numai din punct de

vedere naționalist, — cum îmi imputați dvoastră, eu nu mă cuget numai la aceea ce se va întâmpla în ținuturile locuite de Români. Sunt sigur, că dl ministru de culte în urma experiențelor din trecut nu ne va cinsti pe noi cu școale de stat, ci va ridica școalele mai cu seamă în ținuturi maghiare, pentru a proteja pe Maghiari. Asta-i evident. Dar închipuiți-vă, că într-o comună reformată e transferat un învățător catolic, aderent zelos al confesiunii, și pretindem dela el să fie cu tact față de orice confesiune.

Deocamdată numai atâtă în ce privește acest articol. Vine apoi jurământul. Voi fi foarte scurt, pentru a nu vă plictisi. (Ilaritate) cu toate că atât de multe ași avea să spun.

Milon Hodza: Trebuie să vorbim și pentru Popovici.

Dr. Al. Vaida: Am studiat legile vechi aduse de generația pe care dl raportor a numit-o naivă. Această generație naivă nicăiri n'a zis, că patria e maghiară, ci a vorbit numai de patrie. Dacă dvoastră vorbiți de patrie maghiară, de ce nu sunteți consecvenți pe totă linia?

Dvoastră interpretați cuvântul maghiar cum voțiți. Noi ne-am dat cu asta, și facem și noi ca talmudistul (ilaritate), când zicem: în calitate de cetățean de stat sunt maghiar, dar în calitate de membru al unei naționalități nu sunt maghiar.

O singură observare am în ce privește patria maghiară. În ținuturile locuite de Români, învățătorul dela școală de stat în ciuda tuturor uneltirilor va rămâne Român, deși de multeori va fi silit să-și ascundă sentimentele. Odată tot izbucnește și din el sentimentul național, și atunci va zice copiii săi: „Și regele Matia a fost tot Valah ca și noi. Se va întâmpla apoi, că Sârbul va spune copiii săi că și Thököly a fost tot Sârb ca și ei!

Hammersberg: Thököly Sava de, dar Emerio nu.

Dr. Al. Vaida: Kiniji, precum se știe, a fost Român. Croatul va zice, că Zrinyi și Frangepan au fost Croați, iar Slovacul va zice, că și faimosul Matia Csák tot Slovac a fost.

Cu toate aceste noi toți suntem patrioți buni. În inimă mă simt bun patriot, dar dvoastră mă considerați de trădător de patrie. La început, când pentru întâia dată am intrat în Camera aceasta, m'am revoltat și eu împotriva acestei numiri, dar ați reușit să mă demoralizați în așa măsură, încât astăzi mă simt onorat. (Zgomot. Ilaritate). Așa veți păți-o și cu învățătorii.

Iar acum, după această scurtă introducere, dați mi voie să trec la pointa discursului meu.

Prezidentul: (sună). Rog pe dl deputat, ca, dacă vrea se treacă acum la pointa vorbirii sale, s'o facă asta cât mai scurt, pentru că în senzul §-lui 212 trebuie să trecem la fixarea ordinei de zi.

Dr. A. Vaida: Imi pare foarte rău, că nu pot spune pe larg, ceea ce am de spus, dar voi fi scurt, pentru că la desbateră specială voi mai avea ocaziune să vorbesc. Vreau să înaintez un proiect de rezoluție, și vă rog, ca atât acest proiect, cât și pe cel înaintat de Dr. T. Mihali și A. Novac, să-l primiți așa, cum merită, în interesul învățătorilor.

(Citește proiectul de rezoluțiune).

Voci: Așa va fi! (Ilaritate în stânga.)

Asta mă înbărbătează numai, ca și de altă dată să-mi motivez așa scurt părerea, pentru că văd, că mi-a reușit a vă convinge despre corectitudinea părerii mele. (Larmă. Ilaritate).

Nu ar fi completă vorbirea mea, On. Camera, dacă n'aș motiva puțin, (Ilaritate), pentru ce aștept dela dl ministru să-și revoace proiectul.

Dacă cineva dispune asupra unei așa mari majorități, care își ține de cea mai sfântă datorie să voteze ori-cu, atunci nu e rușine să revoace proiectul.

Nu vreau să tractivez din nou, că și Polonyi a mers până acolo, încât a revocat propunerile în contra lui Juriga, vreau să mă refer numai la România, pe care ne-o prezentați ca exemplu de urmat. În România s'a întâmplat, că ministrul de instrucție a înaintat un proiect de lege referitor la școlile superioare. Și acolo e în majoritate guvernul, pentru că și acolo își alege fiecare guvern, care e denumit, majoritatea care fi convine.

Prez.: Il rog pe dl deputat să-și termine discursul, deoarece altminteri ași fi silit să i detrag cuvântul. A trecut ora două.

Dr. A. Vaida: Cer prelungirea ședinței.

Hammersberg: Cere-o numai, dar nu ți-o dăm.

Farkashazy: Te mai ascultăm și două oasuri.

Dr. A. Vaida: Cer prelungirea ședinței.

înfrângerea cavalească a invinuirilor pe nedrept aduse atât colaboratorilor revistei cât și celor ce sunt chemați a crește pe viitorii noștri preoți.

„Așteptăm și pretindem, Domnilor — scrie Dl Dr Bălan nedreptățit de „Luceafărul” — să ne cunoașteți și înțelegeți bine gândurile înainte de a ne aduce o acuză, căci iată credința dreaptă ce am mărturisit-o cu toată căldura sufletului, înainte de a fi bănuți pe nedreptul. (În vorbirea festivă, rostită cu ocaziunea încheierii anului școlar în seminarul Andreian în 1906 Iunie așa cuvântă Dl Bălan despre chemarea preoțimei noastre):

„Pe voi, iubiti elevi, vă așteaptă a această grea și îndoită sarcină a misiunii religioase și culturale în același timp, în mijlocul poporului; pe Voi, cei ce ca preoți la rândul vostru nu veți putea să vă restrângeți numai la funcțiunile sfinte, ci veți trebui să purtați crucea în frunte și pe terenul cultural. ... Să fiți fiecare din Voi, apostolii progresului în credință și în cultură, în credință prin cultură și în cultură sfințită prin darul credinței.”

Iată de ce colaboratorii „Revistei Teologice” nu pot primi invinuirile criticilor mai ales în punctul de care sunt deplin convinși, anume: că, sprijinirea existenței noastre naționale atâră mai presus de toate dela întărirea credinței noastre religioase. Și această întărire în credință, problema cea

Prez.: Regulamentul nu dă acest drept decât oratorului care își începe discursul în sfatul de oia din urmă.

Dr. Aurel Vlad: Cer cuvântul în chestie de regulament.

Prez.: Dl deputat să șadă până vorbește dl Vaida.

Dr. A. Vaida: Asta e voiazie. Nuse poate suferi. (Zgomot).

Prez.: Li detrag dlui deputat cuvântul, și-l îndrum la ordine. (Aprobări. Urmează ordinea de zi a...)

Dr. Aurel Vlad: Cer cuvântul în chestie de regulament.

Prez.: La care articol al regulamentului?

Dr. A. Vlad: La interpretarea corectă a regulamentului.

Prez.: La care articol?

Dr. A. Vlad: Nu trebuie să mă refer la articol.

Prez.: Dlui deputat li detrag cuvântul (Aprobări).

Ședința se ridică. („Lupta“).

Din România.

Turburările continuă. Pe unele locuri s'a potolit răcoala, pe altele a luat proporții și mai mari. Țăranii strică, pustiiesc și aprind tot pe unde trec, și s'au apucat acum să și ucidă. Armata le ese pretutindenea în cale, și se întâmplă dese și sângeroase ciocniri. Cad țăranii cu sutele și vin imediat îngropați. Situația noului guvern, prezidat de dl Sturdza, e foarte grea deci, și mare e temerea, că nu-i va succeda să facă liniște în țară. Ce e de laudat e faptul, că partidul conservator, care are majoritatea în cameră și în senat, s'a angajat de bunăvoie să dea tot concursul noului guvern liberal, nu mai pentru că pacea și liniștea să fie restabilită în țară. România are deci acum guvern liberal și parlament conservator, cari însă în bună înțelegere lucră împreună pentru a potoli focul care a cuprins țara întreagă. Noul guvern, care Luni a fost numit, Luni seara a pus jurământul, s'a prezentat Marți camerei și senatului, și numai decât a prezentat mai multe proiecte de lege favorabile țăranimei, cari au și fost votate fără discuție. Alte proiecte de lege sunt în lucrare. Guvernul a adresat apoi în numele Regelui un manifest poporațiunii rurale, în care se înșiră îmbunătățirile ce se vor aduce țăranilor și sunt îndemnați toți să caute ca pacea și liniștea să fie restabilită în țară.

Convocare.

Conform dispoziției Preaeneratului consistoriu arhiepiscopale din Sibiu, din 18 Februarie 1907, Nr. 441 Școl., am onoare a convoca p. t. învățători și învățătoare dela școlile noastre poporale-confesionale din cercul VII compus din topopiatele Orăștiei și Geoagiei, la conferința învățătoarească, ce se va ține în comuna Vinerea (Gelkenyer) în zilele 26 și 27 Aprilie v. (9 și 10 Mai n.) 1907.

Programa conferinței:

1. Serviciu divin, dimineața la 8 ore (în 26 Apr. v.)

2. După serviciul divin deschiderea conferinței în edificiul școlii.

3. Prezentarea cerculariului consistorial privitor la ținerea conferinței.

4. Apelul nominal.

4. Constituția conferinței; alegerea eventualelor comisii.

a) Temele statorite de conferința precedentă sunt:

1. Metodul phonomic, raport de Constantin Baicu, inv.-dir. în Orăștie.

2. Împărțirea materialului de învățământ după timp (luni, săptămâni), încredințată spre lucrare inv. Ioan Căliman din Sibiu și Avram Budoiu din Simeria.

3. Tractarea metodică a piesei de cetire: „Ioan Pășariu“, încredințată spre lucrare inv. Ioan Bunea și Nicolae Botean.

4. Calcularea suprafețelor, încredințată spre lucrare inv. Ioan Stănească din Romoșel și Petru Tămășoiu din Ludești.

5. Măsurile metrice, încredințată spre lucrare inv. Filip Budoiu din Poiana și Adam Vasii din Jibot.

6. Rolul familiei în educațiune, disertație de Nicolae Voina.

b) Cu privire la tema dată de Veneratul Consistoriu spre tractare: „Experiențele câștigate asupra noului plan de învățământ, introdus în școlile poporale prin concluzul congresual Nr. 98 din 1903“, — fiecare membru al conferinței să-și prezinte în scris eventualele observări ce află de bine a face, în plenul conferinței.

De asemenea lucrările didactice de sub pct. 1—6, sunt a se prezenta în scris subsemnatului comisar consistorial, dacă se poate prin poștă cu 8 zile înainte de conferință.

Sibiu, 12/25 Martie 1907.

Dr. Vasile Bărga
comisar consistorial.

Convocare.

Cetățenii din cercurile electorale Dej, Beclean, Neand-mare și Iolodul-mare sunt rugați a lua parte la

adunarea poporală.

care se va ține în Dej, Marți în 2 Aprilie 1907, st. n. la orele 11 a. m. în sala cea mare a berăriei.

Program:

1. Constituția adunării.

2. Desbatere asupra situațiunii politice și asupra votului universal.

3. Desbatere asupra proiectului de lege referitor la școlile confesionale și comunale.

4. Proiect de rezoluție.

Dej, la 24. Martie 1907.

Dr. Ioan Vaida-Voevod, Dr. Liviu Micșă, Dr. Ioan Cherecheș, Ioan Welle, Teodor Hermann, Dr. Ales. Chereșeu, Georgiu Gradoviciu, Dr. Ioan Șliam, Dr. Octavian Pavelea, Dr. Victor Pop, Aurel Papiu, Sigismund Lengyel, Dr. Aug. Bodea, Dr. Vasile Pop, Simion Rus, Demetriu Baican, Ioan Anca, Dr. Aurel Juga, Augustin Pinteș, Ioan Moldoveanu, Gregoriu Sindean, Iuliu Pop, Dragutin Ciupe, Căndin David, Ioan Mezei, Romulus Micșă, Octavian Filipan, Aurel Biltiu, Ioan Bota, Ioan Sichișan, Iosif Macaveiu, Ioan Bacociu, Augustin Herman, Ioan Pop, Dr. Clemente Barbul

NOUȚĂȚI.

Dela cassa arhiepiscopale. Pentru gimnaziul din Brad au mai intrat sume dela următoarele comune bisericesti: Lisa 59.60 cor., Voila 9.80 cor., Sâmpetru (Hațeg) 4.08 cor., Brim 8 cor., Orăștioara de sus 10.48 cor., Hidiș 36.24 cor., Mag 32.40 cor., Leșnic 63.64 cor., Pestișul mare 30.40 cor., Homorod-sus. 5.70 cor., Retișdorf 30 cor.

Conferința despre români. Cunoscuta scriitoare română, doamna Smara, a ținut la Geneva o conferință, cu mare succes, despre România și Românii de astăzi.

Adunare poporală oprită. Partidul popular german din Ungaria de sud a convocat pe Dumineca trecută (24 Martie) adunare poporală în Vârșet. Poliția a oprit însă ținerea adunării, ceea ce a produs în popor adâncă amărăciune.

Emigrările. Nu numai Ungaria suferă din cauza emigrărilor, ci și alte state, precum Franța. Știrile venite de aici spun, că din părțile nordice ale Franței au emigrat locuitorii în grupe mari în America. Unele comune au rămas fără populație, așa încât mâne poimâne nu vor avea din ce să plătească pe preotul, învățătorul și notarul.

Menișgita. Din Trencin se anunță, că în comuna Bellus s'au ivit iarăși trei cazuri de meningită, iar în comuna apropiată Vizsolai două cazuri. Cazuri de moarte au fost până acum cele 5 anunțate și din partea ziarului nostru. Din partea medicului cercual și a autorităților s'au luat măsuri de a se împiedeca această boală periculoasă.

Regele Spaniei, conform știrilor din Madrid, e bolnav de câțva timp. E foarte palid și se simte slăbit. Medicii să tem, că regele a moștenit boala de piept dela tatăl său, care a murit de tuberculosă în cea mai frumoasă etate.

Inundări. Din Sătmar se semnalează mari inundări în comunele din apropierea Someșului. După ultimele știri apele au început însă să scadă. Deasemenea și din Blaj vin știri, că Târnava și-a revărsat apele peste câmpiile din jur. Comuna Veza e toată sub apă.

Socialiști condamnați. Tribunalul din Neopanta a condamnat 16 socialiști, între cari și 2 femei, la închisoare de câte 2—6 luni, de oarece în vara trecută luseră cu asalt primăria, pe tru a elibera pe unii dintre conducătorii lor, cari fuseseră arestați pentru agitație.

Moartea unui savant. Profesorul de chirurgie dela universitatea din Berlin Dr. Ernest Bergmann a înecat din viață Marți în 26 c. în etate de 61 ani, în urma unei operațiuni, căreia a trebuit să se supună.

La fondul de 20 bani al Reuniunii sodalilor români din Sibiu au mai dăruit: Ioan Șerb, președintele Reuniunii meseriașilor și neguțătorilor din Poiana 50 fl., Ioan Sarachie, vice-preșident 50 fl.

și Ilie Moga, casarul acelei Reuniuni 1 cor. Simion Trifan, primar (Lancrăm). 60 fl., Mihail Ganea, paroh (Veneția inf.) 1 cor. și Vic. Tordășianu, as. con. 10 fl.

Măsuri contra anarhiștilor. Guvernul bulgar a prezentat Sobraniei un proiect de lege contra anarhiștilor și criminalilor, cari pun în primejdie siguranța publică. Proiectul de lege prevede pedepse aspre contra asociațiunilor anarhiste îndreptate contra proprietății și a persoanelor.

Mulțamită. *Maria Roman* a lăsat prin testament, încă în 1902, 27 Noemvrie, un loc de 3 jugăre 41□ — bisericii gr. or. române din Blăjel, că să fie pomenită ea și răposatul ei soț Iacob la sf. liturgie, din preot în preot. Murind dânsa, s'a pertractat ereditatea în 16 Martie a. c. înaintea notarului public reg. din D.-S.-Mărtin și a rămas în valoare testamentul, pe baza căruia s'a trecut locul pe numele bisericii noastre. Bunul Dumnezeu, pe ambii răposai să scrie în cartea vieții de veci, numărându-i cu cei aleși ai Săi, pentru această faptă frumoasă. Blăjel la 13/26 Martie 1907. *Zacheu I. Sasu*, paroh.

Piesă oprită. Directorul teatral din Berlin, Ferdinand Bonn, scrisese o piesă teatrală, sub titlul „*Ludovic II*“, în care figura și decedata noastră regină Elisabeta. Poliția din Berlin a oprit reprezentarea piesei pe bină.

Confiscare. Zisriul slovacesc „*Ludove Noviny*“ a fost confiscat, acum a treia oră, pentru articole de conținut agitatoric.

Agent de emigrare a voit să fie un cutare Toder Comloșan, îndemnând oamenii din comitatul Aradului să se ducă în România. A fost arestat însă și judecat la 10 zile închisoare.

Mort în mâinile barbiereului. Un domn din Gratz a murit în Csáktonya, în seauul în care-l rădea barbiereul. Era numai de jumătate ras, când a fost atins de apoplexie.

Greva foamei vine la modă. Deținutii politici din Rusia, văzând că nu se face vorba de amnestie pe seama lor, au început în comun acord greva foamei. Nu mai mănâncă nimica.

O nouă minune. În Elveția s'a constituit o societate de oameni cu bani, în scopul de a clădi pe lacul Zürich un hotel plutitor, pe apă, provăzută cu tot confortul modern. Va fi o nouă minune a zilelor de azi.

Întâlnirea lui Bülow și Tittoni. După știrile venite din Roma, ministrul de externe italian Tittoni a avut Mercuri în 27 c. la Rapallo o întâlnire cu cancelarul de stat german Bülow. I-se atribuie acestei întâlniri mare însemnătate politică.

Deraiere. În apropierea comunei Vedresháza lângă Seghedin, a deraiat un tren compus din 3 vagoane. Locomotiva a scăpat de pe șini și câțva timp a tărât după sine vagoanele, după aceea s'a răsturnat. Un funcționar dela tren a fost omorât, iar doi au suferit răni periculoase. Cauza deraierii a fost iuțala prea mare, cu care a fost mânăta locomotiva.

Moartea unei matrone. În orașul Eger din Boemia a răposat zilele trecute văduva primarului Graf, în etate de 82 ani, în cea mai desăvârșită singurătate, fără a ști cineva că a murit. Abia a patra zi dela moarte au intrat oamenii în locuința ei, spărgând ușile și au aflat-o moartă, trecută în putrefacție. Căfelul ei, probabil de foame, îi mănase însă o parte a obrezului. S'a constatat că a murit lovită de apoplexie.

Deputat palmuit. În Timișoara a fost palmuit în piața mare ziua la amezii deputatul dietal Hajdu Frigyes, ales în cercul Făgetului (Banat). Agresorul e un cutare Stein, student în drept, despre tatăl căruia deputatul Hajdu s'ar fi pronunțat în mod nu tocmai favorabil. Și pentru aceasta, Stein fiul lui a tras o palmă. A urmat un duel, însă fără vărsare de sânge.

Sistemul metric în Anglia. Parlamentul englez s'a ocupat în săptămâna trecută cu chestia sistemului metric întrebunțat în toate statele Europei. La votare însă a învins concepția conservativă de a rămâne la măsurile cele vechi.

Luptă pe stradă în Roma. În zilele trecute s'a întâmplat o luptă sângeroasă înaintea bisericii Sf. Carol din Roma. Miliția a închis spațiul dinaintea bisericii pentru a împiedeca manifestări anticlericale. Mulțimea iritată a rupt însă cordo-

nul militar și s'a început o încăierare între clericali și anticlericali. Foarte mulți au fost răniți. Jandarmeria a deținut vre-o 60 de bătași.

Farmacie românească. Ne permitem a recomanda atențiunii On. public din Alba Iulia și jur, că farmacia „la sf. Stefan“ din piața Alba-Iuliei (lângă casa orășenească) o-dincoară a dlui Leo Storfier, trece cu ziua de 4 Aprilie a. c. în proprietatea dlui Nic. Vlad, farmacist în Orăștie. Cunoșcând renumele bun ce și l-a câștigat această firmă în piața Orăștiei, nu ne îndoiim, că și farmacia cea nouă din piața Alba-Iuliei, condusă de fiul dsale, dl Virgil Vlad, se va nuzi ca în curând să-și câștige prin satisfacerea tuturor așteptărilor mușterilor săi, cea mai mare și mai deplină încredere. [78] 3—5

Cărți și reviste.

Din literatura cântării bisericesti de Dimitrie Cuntanu.

I. „*Cântările bisericesti*“, după melodiile celor opt glasuri, cuprinzând: Melodiile fundamentale, Trepolele și Antifoanele celor opt glasuri, cu text din Octoih ca modele; Podobiile, variante după melodiile fundamentale ale celor opt glasuri; Melodia de obște a Sfetilnelor, Sfetințele prasnicele cu melodia proprie, Melodiile celor trei Psalmi ai Polieleului și a Pripelelor dela sărbători; Trepolele, Condacele, Catavasiile, și alte cântări ocazionale la sărbători; Cântările sfintei Liturgii: a lui Ioan gură de aur, a marelui Vasilie și a lui Grigorie dialogul; Irmoasele și Axioanele la toate sărbătorile; cântările celor trei stări la mormântul Domnului.

Prețul unui exemplar legat în pânză 8 coroane.

II. *Cântările funebrele*, la înmormântări și la părăstare, aranjate pentru cor de bărbați în 4 voci. Prețul unui exemplar legat 2 cor.

III. *Cântări religioase*, la Cununii, la Hirotoniri, și la sfințirea bisericilor; aranjate pentru cor de bărbați în 4 voci, executate mai întâi la actul solemn al sfințirii bisericii catedrale din Sibiu, și la mai multe cununii.

Prețul unui exemplar legat 2 cor.

Toate opurile aceste sunt aprobate de Prea Veneratul Consistoriu Arhiepiscopale și introduse în Seminarul Andreian ca mijloace de învățământ.

IV. *Liturgia sfântului Ioan gură de aur*, aranjată pentru cor în 2 voci. Prețul unui exemplar legat 2 cor.

Liturgia aceasta, poate că unica compoziție originală la noi, izvorâtă și dictată de mintea unui preot român însușit de însemnătatea cântării la serviciul dumnezeiesc, lucrată în stilul strict al cântării religioase orientale — melodie și armonie — aptă a deștepta și a nutri simțul religios, cum și a dezvolta și cultiva vocea, auzul și gustul cântăreților pentru cântarea armonică, ritmică și prozodic-correctă, peste tot pentru o cântare disciplinată. Prețul 2 coroane.

Toate opurile acestea se află la librăria arhiepiscopale din Sibiu.

Bartek Invingătorul, de Henric Sienkiewicz, tradus în românește de Iosif Nădejde, a apărut în „Biblioteca pentru toți“ din București, Nr. 258. „Bartek Invingătorul“ e una din cele mai mișcătoare serii ale celebrului romancier polonez, și un cunoscut critic francez o socotește chiar ca superioară celor mai multe din scrierile lui Sienkiewicz. Cu redarea ei în românește — într-o traducere îngrijită — s'a făcut un real serviciu iubitorilor de literatură bună. Prețul 0.30 bani. De vânzare la toate librăriile.

„Emulsion“-ul lui Scott

e totdeauna de aceiași calitate, pentru că la prepararea lui se folosesc cele mai fine materiale, se întrebuințează exclusiv numai cel mai prima oleu de pește medicinal norvegian, deasemenea și celelalte părți constitutive sunt numai de cea mai fină calitate. De aici provine și puterea cea mare de nutrire și vindecare a „Emulsion“-ului Scott și care e așa de mult apreciată de domni medici, așa că azi cu preferință prescriu tinerilor și bătrânilor „Emulsion“ ul lui Scott ca un mijloc excelent de nutrire și vindecare. „Emulsion“-ul lui Scott întrece în efect cu mult oleul simplu de pește.

XII 2525—5

Pescarul cu batogul cel mare este dovada pentru adevărata procedură a lui Scott.

Trimțându-se 75 fileri în mărci postale, se amintind de jurnalul acesta se trimit sticle de probă franco de cătră:

Dr. EMIL BUDAI „Stadtapotheke“ BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Prețul sticlei originale: cor. 2-50. Se capătă în toate farmaciile.

Nr. 2173 B., 1907. [75] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia **Vulcan**, protopresbiteratul Hateg, prin aceasta se excre concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 1400 coroane, și strolele usuete, despre ce concurenții își pot lua informațiuni dela comitetul parohial.

Doritorii de a reflecta la acest post de paroh, în termenul prescriș au să-și înainteze petițiunile concursuale la conzistorul arhidiecezan, instruite în senzul §-lui 17, alinea II, din Regulamentul pentru parohii, și în rest timpul până 8 zile înainte de alegerea de paroh, au să se prezenteze înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și cuvânta.

Sibiu, 2 Februarie 1907.

Conzistorul arhidiecezan.

Prospect [82] 1—1

Pentru înființarea unui institut de credit și economii pe acții în Sebeșul-inferior (Alsó-sebes, Szeben-megye).

1. Firma societății e românește: „Isvorul“, institut de credit și economii, societate pe acții în Sebeșul inferior, iar ungurește: „Isvorul“, hitel és takarékn intézet, részvénytársaság Alsósebesen.

2. Scopul societății este de a desvolta spiritul de economisare prin primirea de depuneri spre fructificare și spriginirea creditelor necesare solide din domeniul agriculturii, comerțului, industriei și a oricărei lucrări oneste.

3. Societatea se înființează pe timp nedeterminat.

4. Capitalul social se fixează cu 20,000 coroane, împărțit în 200 de acții, de câte 100 coroane, dar adunarea generală constituantă poate urca sau reduce capitalul după rezultatul subscrierilor acțiilor. La subscrierea acțiilor sunt a se depune 10% din valoarea nominală a acțiilor subscrise, precum și 2 cor. spese de fondare pentru fiecare acție; iar 20% din valoarea nominală, sunt a se solvi până la adunarea generală constituantă; 10% din valoarea nominală a acțiilor se vor solvi în 1 Ianuarie 1908, iar restul se va plăti în 3 rate semestrale de câte 20%. Acționarilor, cari solvesc deodată întreagă valoarea nominală a acțiunilor, sau plătesc mai mult decât e rata decăzândă, li-se asigură 5% interese dela ziua plățirii.

5. Termenul pentru subscrierea acțiilor se stabilește, până în 10 Aprilie st. n. a. c.

6. Prima direcțiune, pe cei dintâi 3 ani o numește comitetul de fondare.

7. Toate plătirile împreună cu prospectul și coala de subscriere au să se trimită până la termenul indicat dlui Toma Doican, preot gr. or. în Sebeșul-inferior.

Sebeșul-inferior, la 24 Martie 1907 st. n.

Fundatorii:

Toma Doican, paroh gr. ort. George Stoica, învățător, Iosif Stoica, învățător, Ioan Doican, Ioan Micu, Toma Flușca, Nicolae Ritivoiu, George Costea, Ioil Moereanu, Toma T. Roman, George G. Cioca, Iosif Maereanu, toți proprietari în Sebeșul-inferior.

Cel mai bun și mai ieftin

Deposit de haine

pentru sezonul de primăvară și vară, bogat în haine pentru bărbați, pentru băeți, precum și în costume pentru copii, după cea mai nouă modă și de cea mai bună calitate, se află la

Eduard Elias,

Sibiu Piața mică Nr. 2. (Kl. Ring).

811—

Croitoria Gustav Stasney

din Sibiu strada Baier Nr. 2.

aduce la cunoștință preonoratului cler ortodox român, precum și domnilor candidați de preoție că confecționează **reverenzi,ornate bisericești**

precum și tot felul de **haine bărbătești**, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Pentru serviciul solid și prompt garantează firma, care se află de 60 ani.

Sibiu, în Februarie 1907.

Cu deosebită stimă:

Gustav Stasney

[52] 5—

croitor.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Streinbruch)

se recomandă cu insistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 5—

Sibiu — Nagyszeben.

ÎN 6 ZILE LA AMERICA

Transport de persoane

în

Canada și Argentina.

Cereți clarificări.

E de ajuns carte postală.

Răspundem în românește.

Falk et Comp.

Secția românească.

Hamburg

Strada Raboisen Nr. 30.

257 23—26

„La Croitoria universală“

Ioan Petrașcu

strada Csnădiei Nr. 32 SIBIU strada Csnădiei Nr. 32

Subscrisul îmi iau voe a aduce la cunoștința onoratului public, că cu 1 Martie a. c., a trecut în posesiunea mea, prin cumpărare

Prăvălia de uniformare

(J. Öszy)

din strada Csnădiei Nr. 32. Deci mă afl în plăcuta poziție de a servi onoratul public cu tot felul de lucruri trebuincioase și cu prețuri reduse, și anume, pentru civili: **gulere, manjete, cravate, cămeși de iarnă și de vară, umbrele (ploiere), batiste, ciorapi, mănuși, etc.**; iar pentru militari: **chipiuri, gulere, port-epee, pintenii, săbii, mănuși de toate categoriile, diferite șinoare, bumbi pentru manjete și pept, și tot felul de bumbi pentru diferite uniforme, etc. etc.**

Tot în acest local primesc tot felul de comande pentru

haine civile și militare,

cari le pregătesc după cele mai moderne cerințe, în croitoria mea. Asemenea confecționez **reverenzi și tot felul de ornate bisericești**, precum și **jachete** pentru dame.

La cerere de urgență pot lifera un costum în timp de 24 ore.

Comande se pot face și prin poștă.

Rugând onoratul public pentru binevoitorul sprigin, și asigurându-l de un serviciu satisfăcător, semnez

[51] 4—5

cu toată stima:

Ioan Petrașcu.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

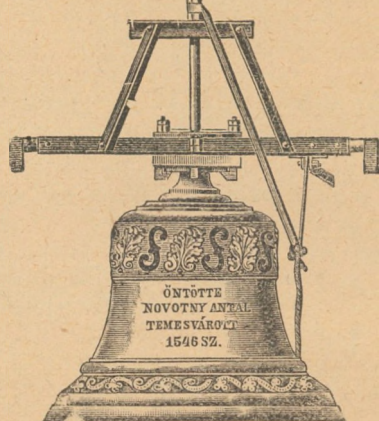
in Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(119) 15 - 41

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — că violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiiuturi de ureche, bătăie de inimă, sg.rciuni de inimă, asma, auzul greu, sg.ăriuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răcoala la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In carvelaria mea se află atestate încurse din tóte părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiune mea și ori-cine póte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-e încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deóre-ce „Ciasul-Volta atăt în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.— folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.— folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espeditie din centru și locul de vândare pentru țeră și străinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.